

Even voorstellen!

Mijn eerste contacten met honingbijen waren tijdens mijn afstudeeronderzoek voor de Landbouw Universiteit Wageningen in de natte savanne van Kameroen in 1995. Ik heb in die periode vele malen hard moeten rennen om steken te voorkomen. De Afrikaanse bijen 'begroetten' ons al terwijl we soms wel 100 meter van het nest verwijderd waren. Toch was mijn interesse geprikkeld. In 2003 werkte ik op een landbouwonderzoeksinstituut op de Westelijke Jordanoever. Daar hadden ze ook bijen. Ik had zelf ook een kast gekocht en ging zonder enige praktijkkennis met een klein aflegertje aan de slag. Deze Palestijnse bijen waren niet veel vriendelijker dan die in Kameroen maar ik was door het bijenvirus aangestoken.

In 2007 heb ik een beginnerscursus in Nederland gedaan. Sinds dat moment zie ik mezelf ook echt als imker. Ik ben een stadsimker in Den Haag. Ik heb nu zo'n 20 volken en nog wat klein grut in zesramers en minipluskastjes. Honingbijen hebben me zo gefascineerd dat ik naast mijn werk en gezin vele uren aan mijn volken en de teelt van koninginnen besteed.

Ik ben groot voorstander van selectie, al is het maar omdat je er zoveel van kan leren. Beebreed is wat dat betreft ideaal, want je meet veel zonder dat het veel extra tijd kost. Arista Bee Research heeft ons de selectie op Varroa Sensitieve Hygiëne geleerd. Dat kost wel veel tijd maar levert ook veel op.

Het einddoel:

- een gezond en rustig carnicavolk dat niet zwermt en veel honing haalt.
- volledig resistent tegen de varroamijten en daarmee ook tegen de virussen die door de mijten verspreid worden.

Het is nu eind maart en we hebben de eerste echte lentedagen achter de rug. Het is in Den Haag waar mijn bijen staan altijd net wat koeler dan in het oosten en zuiden van het land. Daar is het nu volop lente. Zodra de temperatuur het toelaat, worden haalsters eropuit gestuurd om pollen en water te halen voor het beginnende broednest. In maart doe ik een drietal belangrijke klussen: de voorjaarsinspectie, ruimte geven en meten van de mijtenval.

Bijenwerk

Voorjaarsinspectie

Bij de inspectie controleer ik alleen maar op de volgende zaken:

Is het volk moergoed?

Zit er nog genoeg voer in het volk?

Is het volk sterk en gezond?

Aan de buitenkant

Je kan al veel te weten komen zonder dat je de kast echt open hoeft te maken. Plaats je oor tegen de kast en luister. Een zacht bruisend geluid is een goed teken. Het volk zit er nog! Als je een klopp tegen de kast geeft en het volk bruist even op en wordt daarna rustig dan is dat een teken dat het volk moergoed is. Een moerloos volk blijft 'hulpen'. De hoeveelheid voer kun je controleren door de kast aan de achterkant even op te tillen.

De aanvoer van pollen duidt op de aanwezigheid van een broednest. Veel vliegverkeer met 'pollenbroekjes' op warme momenten verraadt een sterk en gezond volk. Als er darretjes te zien zijn dan kan het volk darrenbroedig zijn. Op de schuifla kun je ook pollen, eitjes en kleine wasplaatjes zien. Dat zijn allemaal tekenen van het ontwakende bijenvolk. Veel eitjes kan weer een teken van darrenbroedigheid zijn (zie afbeelding 2).

Op de schuifla

De grootte van het volk kan ook worden bepaald door het aantal mulstraatjes op de schuifla onder het bodemgaas te tellen. Je kan ook zien waar het volk in de kast zit. De winterzit van het volk begint aan de voorkant bij het vlieggat en beweegt vervolgens naar achter en daarna naar boven. Als het volk nog vooraan zit en de kast voelt nog zwaar aan dan is er niets aan de hand. Er is nog voldoende voer aanwezig.

Onder het folie

Als je plexiglas of folie onder de dekplank hebt liggen dan kun je het aantal bezette straatjes tellen. Condens onder het folie betekent dat er een broednest aanwezig is. Als het volk tegen het folie aan zit dan kan het een aanwijzing zijn dat de bijen bijna door hun wintervoorraad heen zijn, zeker als de kast ook nog licht aanvoelt.

Afbeelding 1: Tussen het mul liggen veel eitjes. Moerproblemen!

In de kast

Ik open de kast pas wanneer de temperatuur boven de 15 graden komt bij zonnig en rustig weer. Ik haal alleen de ramen aan de buitenkant weg om het broednest te zoeken. Zodra ik eitjes en gesloten broed zie dan zet ik alles terug en sluit de kast.

Ruimte geven en zwakkelingen of hongerlijders oplappen

Volken die op één broedkamer zijn ingewinterd krijgen tussen half en eind maart een tweede broedkamer met ramen met kunstraat en 1 uitgebouwd raam. Ik plaats de nieuwe broedkamer onder de oude broedkamer. Het uitgebouwde raam dient in het begin als 'overstap' naar de nieuwe broedkamer.

Heel zwakke volken die minder dan 3 straatjes bijen bezetten maar wel een gezond broednest hebben, worden boven op een sterk volk geplaatst. De twee volken worden door een moerrooster van elkaar gescheiden. De werksters van het sterke volk kunnen het zwakke volk versterken. Na 4 tot 5 weken worden de volken weer gedeeld zodat ze allebei sterk genoeg zijn voor de lentedracht.

Volken die door hun wintervoorraad heen zijn krijgen een extra raam met voer uit een ander volk, met een overschot. Als er geen extra ramen voer zijn dan helpt een pak deeg op het broednest.

Koninginnenteelt

Mijten tellen

Voor de volken die getest worden voor Beebreed start nu de eerste mijtentelling. Het startsignaal zijn de eerste wilgenkatjes die bloeien. Alle gaasbodems moeten schoon zijn, vrij van troep en propolis. Gedurende minstens 3 weken tel ik elke 7 dagen het aantal mijten dat op de schuifla is gevallen. Deze meting wordt later in de Beebreeddatabase gebruikt als referentie voor de ontwikkeling van de varroapopulatie in de lente en zomer.

Overwinteringsterkte beoordelen

Om de overwinteringsterkte te schatten, deel ik de overwinterde bijen ofwel het aantal bezette raten door het aantal bezette raten dat ik in de herfst van 2016 heb gemeten. Dit percentage geeft een indicatie over de kwaliteit van de winterbijen.

In april gaat het pas echt los met het plaatsen van darrenramen, de eerste honingkamers en het voorbereiden van de darrenvolken en pleegvolken.